Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж1 г 15/2020
23.07.2020. године
Б е о г р а д

Врховни касациони суд, судија Јасминка Станојевић, у предмету предлагача АА из ... чији је пуномоћник Данка Живановић адвокат из ..., у поступку заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Р4г 18/20 од 21.05.2020. године, донео је дана 23.07.2020. године

Р Е Ш Е Њ Е

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење Апелационог суда у Београду Р4г 18/20 од 21.05.2020. године, тако што се:

УСВАЈА приговор предлагача и утврђује да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се водио пред Трећим основним судом у Београду у предмету П.бр. 4611/14.

НАЛАЖЕ СЕ судији известиоцу у предмету Апелационог суда у Београду Гж 8359/19 да, у року од 2 месеца од дана достављања овог решења, предузме радње ради правноснажног решавања наведеног предмета, као и да у року од 15 дана по истеку претходно наведеног рока, обавести председника Апелационог суда у Београду о предузетим радњама.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Република Србија да предлагачу на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 18.000,00 динара из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова, у року од 15 дана од дана подношења захтева за исплату.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Апелационог суда у Београду Р4г 18/20 од 21.05.2020. године, одбијен је приговор предлагача ради убрзавања поступка у предмету Апелационог суда у Београду Гж 8359/19, као неоснован.

Против наведеног решења предлагач је изјавила жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Поступајући по жалби предлагача, у смислу одредаба члана 16., 18. и 20. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ број 40/15) и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“

бр. 25/82 и 48/88 и „Службени гласник РС“ бр. 46/95 ....106/15), Врховни касациони суд је испитао побијано решење, применом члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) и нашао да је жалба основана.

О жалби је одлучивао судија одређен Годишњим распоредом послова у суду у смислу одредбе члана 16. став 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, којом је предвиђено да председник непосредно вишег суда може годишњим распоредом послова да одреди једног судију или више судија да поред њега воде поступак и одлучују о жалбама.

У поступку доношења побијаног решења нема битне повреде из члана 374. став 2. ЗПП, на које Врховни касациони суд, као другостепени, пази по службеној дужности, а жалбом се не указује на друге повреде поступка.

Из разлога побијаног решења произилази да је предлагач у својству тужиље поднела тужбу Првом основном суду у Београду дана 21.02.2011. године, ради накнаде штете, а против тужених Удружење осигуравача Србије и ДДОР „Нови Сад осигурање. Припремно рочиште заказано за 11.10.2011. године, није одржано због непостојања процесних претпоставки. Након одржаног рочиште 07.02.2012. године, следеће је одложено због одсуства тужиље и сведока чије саслушање је одређено за то рочиште. Након одржаног рочишта 17.10.2012. године и повлачења тужбе у односу на туженог Удружење осигуравача Србије, рочиште заказано за 15.04.2013. године није одржано због непостојања процесних претпоставки. Следеће рочиште заказано за 30.05.2013. године је одржано и на њему је одређено извођење доказа вештачењем. Након једног одржаног и једног одложеног рочишта, расправа је одложена на неодређено време, због измењене мреже судова. Предмет је по надлежности припао Трећем основном суду у Београду, који се решењем од 14.03.2014. године огласио стварно и месно ненадлежним за поступање у овој парници и одредио да се по правноснажности решења, списи доставе Основном суду у Новом Саду. Након изазивања сукоба надлежности и одлуке Врховног касационог суда да је за поступање у овом спору месно надлежан Трећи основни суд у Београду, предмет је достављен овом суду 19.11.2014. године, расправа је заказана за 16.04.2015. године није одржана због спречености поступајућег судије; а следеће рочиште од 30.09.2015. године је одложено на захтев пуномоћника тужиље која је тражила да јој се достави налаз судског вештака које није примила, а како би се о њему могла да изјасни. Следеће рочиште од 18.02.2016. године, није одржано због спречености поступајућег судије, као и рочишта од 16.10.2017. године и 06.03.2018. године. Главна расправа је закључена 18.09.2018. године, а пресуда П 4611/14 достављена је пуномоћнику тужиље 07.02.2019. године, а туженом 01.04.2019. године. Предмет је достављен Апелационом суду у Београду дана 23.10.2019. године на одлуку по жалби туженог. До дана изјављивања жалбе на побијано решење 14. јула 2020. године и дана одлучивања о овој жалби, предмет Апелационог суда у Београду Гж 8359/19 није окончан, односно није одлучено о жалби туженог ДДОР „Нови Сад осигурање“ на пресуду Трећег основног суда у Београду у предмету П 4611/14.

Ожалбеним решењем је одбијен приговор предлагача ради убрзавања поступка пред Апелационим судом у Београду, са образложењем да поступак пред Апелационим судом у Београду, у односу на који је предлагач тражила да се утврди да је повређено право на суђење у разумном року, не траје неразумно дуго, односно да до подношења

приговора, време трајања поступка пред тим судом је непуних 5 месеци, посебно имајући у виду одредбе члана 383. став 2. ЗПП, којим је прописано да у случају да другостепени суд не држи расправу дужан је да одлучи најкасније у року од 9 месеци од дана пријема списа првостепеног суда.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“ број 98/06), утврђено је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаност и сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега, а одредбама члана 18. став 3., утврђено је да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људксих и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року уважавају се све околности предмета суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва и другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по станку, понашање странке током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлуке.

Полазећи од садржине наведених материјалноправних одредби у контексту утврђеног чињеничног стања, Врховни касациони суд налази да је Апелациони суд у Београду правилно оценио да у конкретном случају, предлагачу као тужиљи у наведеном предмету, није повређено право на суђење у разумном року пред другостепеним судом, односно у поступку по жалби изјављеној на пресуду Трећег основног суда у Београду П 4611/14, посебно имајући у виду да је у међувремену проглашено ванредно стање 15.03.2020. године, које је трајало све до Одлуке Народне скупштине Републике Србије од 06.05.2020. године („Службени гласник РС“ број 65). Међутим, с обзиром на неоправдано дуго трајање поступка у првом степену, посебно пред Трећим основним судом у Београду, који је више пута одлагао рочиште за главну расправу из разлога који нису прописани законом, као што је одсуство поступајућег судије, поступак који је покренут тужбом овде предлагача дана 21.02.2011. године и то ради накнаде нематеријалне штете, што по природи спора одређује хитно поступање, Врховни касациони суд је, имајући у виду целокупно трајање поступка, закључио да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у наведеном предмету.

Како је овим решењем утврђена повреда права на суђење у разумном року у предмету који није правноснажно решен, Врховни касациони суд је одредио рок од 2 месеца за предузимање радњи у циљу правноснажног окончања поступка, сматрајући да ће се на тај начин постићи сврха заштите права на суђење у разумном року.

Одлуку о накнади трошкова предлагача за састав жалбе од стране адвоката донета је на основу члана 30. став 2. ЗВП, сходно применом члана 153. став 1., члана 154., члана 163. став 1. ЗПП, а према Тарифном броју 13 Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката.

Председник већа-судија
Јасминка Станојевић, с.р.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:
Против овог решења жалба није дозвољена.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић